



NACIONALINĖ  
ŠVIETIMO  
AGENTŪRA



Kuriamė  
Lietuvos ateitį  
2014–2020 metų  
Europos Sąjungos  
fondų investicijų  
veiklos programa

Finansuojama Europos socialinio fondo lėšomis

## 4 tema 5 internetinis seminaras

Profesinio tobulėjimo programos sukūrimas visoje mokykloje,  
siekiant padėti įgyvendinti mokymo programą

Jane English & Jane Doughty

4 tema 5 internetinis seminaras

2022 m. sausio 5 d.

# Mokymosi rezultatai

1. Apsvarstyti profesinio tobulėjimo tipus.
2. Apmąstyti poveikį turinčius profesinio tobulėjimo metodus.
3. Apsvarstyti profesionalaus mokymosi bendruomenių kūrimą ar plėtrą Lietuvoje.

# Mokymo programos reformos įgyvendinimas

Kalbėjome apie

Turinį;

Mokymo programos žemėlapiu sudarymą;

Tvarkaraščių sudarymą;

Planavimą;

Stebėseną ir vertinimą.

TAČIAU --- Svarbiausias sėkmę lemiantis veiksnys.

Mokyklos darbuotojų profesinis tobulėjimas.

# Terminologijos paaiškinimas

Profesinis tobulėjimas

Tęstinis profesinis tobulėjimas (TPT)

Mokymosi bendruomenės

Profesionalios mokymosi bendruomenės

Profesionalūs mokymosi tinklai

# Profesinis tobulėjimas

Direktoriaus atsakomybė

Dažnai laikoma, kad vykstama į kursus

Poveikis ne visada toks geras, koks turėtų būti

Nenoras naudotis vidaus patirtimi

Nenoras naudoti skirtingus profesinio tobulėjimo stilius

Profesinis tobulėjimas yra labai svarbus reformos sėkmei.

# Profesinio tobulėjimo pagrindai

## Motyvacija

- Kas lemia mokytojų motyvaciją įsitraukti į TPT?

## Prieinamumas

- Kiek TPT yra prieinama mokytojams?

## Teikimas

- Kaip ir kas teikia TPT?

## Turinys

Kaip atrenkamas ir kuriamas TPT turinys?

## Kokybė

Kaip užtikrinama TPT kokybė?

O kaip dėl poveikio?

Tai gali būti brangi išvykos diena, jeigu nėra jokio poveikio mokiniams!

# Svarbiausia - poveikis

- Profesinio tobulėjimo tikslas - daryti poveikį mokinių rezultatams.
- Tai gali būti tiesioginis poveikis, naujas klasės metodas, mokytojų elgesio kaita, mokytojų naujų žinių įgijimas.
- Tai gali būti netiesioginis poveikis, vadovų mokymai apie vadovavimą mokymui ir mokymuisi, tvarkaraščių sudarymo būdai.
- Ar prieš sutikdami, kad kas nors dalyvautų profesinio tobulėjimo mokymuose, aiškiai žinome, kokių rezultatų norime pasiekti?
- Svarbu, kaip matuojame profesinio tobulėjimo poveikį.
- Labai dažnai didelio užimtumo mokyklose stebėseną ir vertinimą nevyksta.

# Profesinio tobulėjimo tipai

1. Asmeniškai lankyti kursai ir (arba) seminarai;
2. Internetiniai kursai ir (arba) seminarai;
3. Švietimo konferencijos;
4. Oficialios kvalifikacijos kėlimo programos;
5. Stebėjimo vizitai į kitas mokyklas;
6. Stebėjimo vizitai į įmones, viešąsias organizacijas arba nevyriausybinės organizacijas;
7. Kolegų ir (arba) savęs stebėjimas ir mentorystė ir (arba) instruktavimas;
8. Dalyvavimas mokytojų tinklo veikloje;
9. Profesinės literatūros ir mokslinių tyrimų skaitymas;
10. Kitų rūšių profesinio tobulėjimo veikla.

Šaltinis: Talis 2018



# Darbas grupėse

Nurodykite profesinio tobulėjimo mokymus, kuriuose dalyvavote ir kurie buvo labai geri.

1. Kokio tipo buvo profesinis tobulėjimas?
2. Kuo jis buvo geras?
3. Koks buvo poveikis jūsų profesinei elgsenai ir (arba) veiklos rezultatams?

# Profesinis tobulėjimas

- Programų kokybė labai nevienoda.
- Anglijos pagrindinių mokyklų mokytojai tęstiniam profesiniam tobulėjimui vidutiniškai skiria 43 valandas per metus.
- EBPO vidurkis - 62 valandos per metus.
- Tik 11 proc. Anglijos mokytojų mokymosi programų atitiko vyriausybės standartus.
- Tęstinio profesinio tobulėjimo gerinimas yra svarbiausias pokovidinio ekonomikos gaivinimo plano elementas.

MOKYMAS IR  
VADOVAVIMAS: ATASKAITA  
APIE PASIŪLĄ IR KOKYBĘ  
2021 m. balandžio 28 d.

# Profesinis tobulėjimas - Profesionalus mokymasis

"Per daug profesinio tobulėjimo iniciatyvų yra sukurtos dėl mokytojų, o ne jiems, su jais ar jų".

Andy Hargreaves

"Atrodo, kad viena iš lyderių ir daug kiekvienoje srityje pasiekusių žmonių savybių yra pasiryžimas nuolat tobulėti asmeninėje ir profesinėje srityse".

Brian Tracey

# Profesinis tobulėjimas

"Kiekvienas mokytojas turi tobulėti ne todėl, kad jis nepakankamai geras, bet todėl, kad jis gali būti dar geresnis".

Dylan Wiliam

Dylanas Williamsas apie mokytojų kokybę: 2:09 min.

<https://youtu.be/eqRcpA5rYTE>

## Profesionalaus mokymo modeliai, galintys pagerinti mokinių rezultatus

- Bendradarbiavimo - darbuotojai dirba kartu, nustato pradžios taškus, dalijasi praktikos įrodymais ir išbando naujus metodus.
- Naudojantis specialistų kompetenciją.
- Orientuotas į mokinių siekius.
- Ilgainiui išlaikytas - savaitėmis ar mėnesiais trunkantis profesinis tobulėjimas.
- Įrodymų, gautų bandant naujus dalykus, tyrinėjimas, siekiant susieti praktiką su teorija.

Suprasti, kas įgalina aukštos kokybės profesionalaus mokymosi centrą švietime naudoti tyrimus ir įrodymus.

# Gebėjimų stiprinimas vykdant mokymo programos reformą

Švietimo reformos progresas priklauso nuo mokytojų individualių ir kolektyvinių gebėjimų ir jų sąsajos su visos mokyklos gebėjimais skatinti mokinių mokymąsi.

Todėl gebėjimų ugdymas yra labai svarbus vykdant mokymo programos reformą.

Gebėjimai - tai sudėtingas motyvacijos, įgūdžių, pozityvaus mokymosi, organizacinių sąlygų ir kultūros bei paramos infrastruktūros derinys.

Atrodo, kad mokymosi bendruomenės ir profesionalios mokymosi bendruomenės yra labai perspektyvios kuriant gebėjimus tvariam tobulėjimui.

(pritaikyta iš Stoll et al, 2006)

# Profesinis tobulėjimas Lietuvoje

## Diskusija

- Pateikite gerų profesinio tobulėjimo pavyzdžių, kurie padeda mokytojams ir (arba) direktoriams pasirengti ir įgyvendinti mokymo programos reformą.
- Iš kur žinote, kad jis yra geras?
- Kokio papildomo profesinio tobulėjimo reikia ir kaip jis galėtų būti vykdomas?

# Pertrauka

Prieš pereidami prie profesionalaus mokymosi bendruomenių, padarysime pertrauką.



# Kas yra mokymosi bendruomenė

Norėdami sukurti profesionalaus mokymosi bendruomenę, sutelkite dėmesį į mokymąsi, o ne į mokymą, dirbkite bendradarbiaudami ir atsakykite už rezultatus.

*Richard DuFour*

Profesionalaus mokymosi bendruomenė (PMB) tai grupė specialistų, dirbančių kartu ir naudojančių struktūrizuotą tyrimo procesą, kad sutelktų dėmesį į konkrečią mokymo sritį, siekdami pagerinti besimokančiųjų rezultatus ir taip pakelti mokyklos standartus.

**Velso vyriausybė**

# Mokymosi bendruomenės struktūrinės sąlygos

- Mokyklos pagerinimo planas
- Skirti ištekliai
- Efektyvi komunikacija
- Laikas bendriems veiksams
- Erdvė bendrai veiklai
- Profesinio tobulėjimo planavimas ir koordinavimas
- Darbuotojų atrankos, įvedimo į darbą ir atsistatydinimo politika

Bolam et al 2005

# Lietuvos geros mokyklos koncepcija, 2015

Čia teigiama, kad mokyklos bendruomenė yra:

- Mokymosi ir apmąstymų bendruomenė.
- Besimokanti bendruomenė, kurioje besimokantieji yra skatinami, gerbiami ir palaikomi.
- Mokykla, kuri pati save vertina ir mokosi iš savo patirties.
- Mokykla, kurios nariai gali suformuluoti savo tikslus, sukurti viziją ir suderinti asmeninius tikslus su mokyklos bendruomenės tikslais.

*tai mokyklos bendruomenė, kurioje klesti bendradarbiavimas ir partnerystė.*

<http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2017/11/Geros-mokyklos-koncepcija-angl%C5%B3-kalba.pdf>

# 10 profesionalaus bendradarbiavimo principų

1. Bendra autonomija: mažesnė priklausomybė nuo valdžios, bet didesnė tarpusavio priklausomybė;
2. Bendras veikimas: bendras tikėjimas, kad dirbdami kartu mokiniams duosime daugiau;
3. Bendri tyrimai: problemų nagrinėjimas, duomenų pagrindu ieškomi sprendimai;
4. Bendra atsakomybė: mes visi mokome mūsų vaikus, o ne savo vaikus;
5. Skatinamos bendros iniciatyvos: mažiau individualių iniciatyvų, bet daugiau bendrų iniciatyvų;
6. Tikslingas dialogas apie mokinių mokymąsi;
7. Bendras darbas: bendras mokymas, bendras planavimas, veiklos tyrimas, grįžtamasis ryšys....
8. Bendradarbiavimas, pagrįstas prasmingais ir ilgalaikiais ugdymo tikslais;
9. Bendradarbiavimas su mokiniais, jų įtraukimas į švietimo kaitą;
10. Kartu kuriama ir įgyvendinama švietimo vizija.

Hargreaves, A, O'Connor, M.T. (2017). Collaborative Professionalism.

# Profesionalios mokymosi bendruomenės savybės

1. Bendros vertybės ir vizija
2. Kolektyvinė atsakomybė už mokinių mokymąsi
3. Reflektyvus profesionalus tyrimas
4. Į mokymąsi orientuotas bendradarbiavimas
5. Grupinis ir individualus profesinis mokymasis
6. Atvirumas, tinklai ir partnerystės
7. Įtrauki narystė
8. Abipusis pasitikėjimas, pagarba ir parama

<https://dera.ioe.ac.uk/16498/1/professional-learning-communities-05-booklet2.pdf>

# Partnerystės su bendruomene

Ryšių su bendruomenės grupėmis užmezgimas sukuria pridėtinę vertę mokinių mokymuisi, nes:

- Didina mokyklos ir bendruomenės grupių tarpusavio supratimą.
- Palengvina mokyklos ir bendruomenės tarpusavio bendravimą.
- Sudaro galimybę apsilankyti ir (arba) stažuotis bendruomenėje.
- Sudaro galimybę kviesti į mokyklą svečius, kad jie pasidalytų savo patirtimi.
- Nustato vyresnių mokinių darbo vietas.
- Sudaro galimybę naudotis bendruomenės ir verslo ištekliais.

# Mąstymo užduotis

- Jums buvo išsiųsti 4 trumpi skaitiniai mokymosi bendruomenių tema.
- Pasiruoškite šiuos skaitinius.
- Suskirstysime jus į darbo grupes ir paskirsime vieną iš skaitinių, kurį turėsite aptarti darbo grupėse.
- Prieš pradėdami diskusiją, turėsite šiek tiek laiko skaitymui.

# Pertrauka

Padarysime pertrauką. Prašome grįžti su keturiais skaitiniais, kurie jums buvo atsiųsti prieš šį internetinį seminarą.



# Mąstymo užduotis

- Prašome pasiruošti 4 skaitinius.
- Suskirstysime jus į darbo grupes ir paskirsime vieną iš skaitinių, kurį turėsite aptarti darbo grupėse.
- Prieš pradėdami diskusiją, turėsite šiek tiek laiko skaitymui.

# Skaitiniai ir grupių kambariai

- Yra 4 skirtingi skaitiniai.
- **Skaitinys A-** John West-Burnham & George Otero, 2005, Leading together to build social capital (Vadovavimas kartu kuriant socialinį kapitalą).
- **Skaitinys B** -John Craig with Julia Huber & Hannah Lownsborough, 2004, Schools Out:
- **Skaitinys C-** Tom Bentley, 2004, Networks and system transformation. In Tom Bentley, David Hopkins & David Jackson, Developing a network perspective (Tinklo perspektyvos kūrimas).
- **Skaitinys D-** Lorna Earl & Steven Katz, 2005, What makes a network a learning network? (Kas tinklą paverčia mokymosi tinklu?)

# Skaitiniai ir grupių kambariai

- 4 skirtingi skaitiniai paskirti po vieną kiekvienam grupės kambariui.

Skaitinys A	Kambarys 1
Skaitinys B	Kambarys 2
Skaitinys C	Kambarys 3
Skaitinys D	Kambarys 4

# Darbas grupėse

- 15 minučių skaitymui, esant grupių kambariuose.
- 20 minučių diskusijoms ir pagrindinių minčių išskyrimui.
- 10 minučių grįžtamojo ryšio visai grupei parengimui.

# Grįžtamasis ryšys turėtų apimti

1. Ką sužinojote apie mokymosi bendruomenes iš šio straipsnio/skaitinio?
2. Kodėl mokymosi bendruomenės jūsų skaitytame straipsnyje/skaitinyje yra laikomos svarbiomis ir reikalingomis?
3. Pagrindinės mintys, kurios, jūsų manymu, yra aktualios Lietuvai ir reformai, ir kuriomis norite pasidalyti su visa grupe.

# Darbas grupėse

- 15 minučių skaitymui, esant grupių kambariuose.
- 20 minučių diskusijoms ir pagrindinių minčių išskyrimui.
- 10 minučių grįžtamojo ryšio visai grupei parengimui.

# Pagrindiniai skaitinio A punktai

## Socialinis kapitalas

Skaitinys A	Skaitinys A
Dėmesys besimokančiojo socialinei aplinkai	Mokomasis pokalbis
Dėmesio perkėlimas nuo mūsų tobulinimo pastangų	Mokymosi pokalbis
Socialinio kapitalo kūrimas tinklo kontekste	Bendruomenės pokalbis
Santykiai svarbu	
Tarpusavio pasitikėjimas	
Dialogo kultūra	

# Pagrindiniai skaitinio B punktai

## Prailgintas mokymasis

Skaitinys B	Skaitinys B
Prailginto mokymosi mokyklos turi tapti atviromis institucijomis	Specialistai ir visos organizacijos gali atviriau ir lanksčiau dirbti kartu
Klausimai apie tėvų, mokinių ir įvairių profesijų vaidmenis	Pagalba bendruomenėms kartu dirbti
Mokyklos turi būti kuo atviresnės kitų profesijų atstovų praktikoms ir prioritetams	
Sukuria pasitikėjimą ir	
Tėvai turi tapti gaunamų paslaugų bendraautoriais	
Galvoti apie vaiką ir visą šeimą	



# Pagrindiniai skaitinio C punktai

## Transformacija

Skaitinys C	Skaitinys C
Didėjantis transformacijos naudojimas	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tinklai skatina inovacijas</li> </ul>
Besikeičiančios "ištisos sistemos"	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tinklai yra naujų idėjų bandymų vieta</li> </ul>
Tinklai, kuriuose derinamos bendradarbiavimo ir konkurencijos pastangos	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tinklai yra mokytojų mokymosi iššūkis ir drausmė</li> </ul>
„Pagrįstas receptas“ „informuotam profesionalumui“	<ul style="list-style-type: none"> <li>Tinklai padeda įtraukti paslaugas</li> </ul>

# Pagrindiniai skaitinio D punktai

## Pagrindiniai mokymosi bendruomenių bruožai

Skaitinys D	Skaitinys D
Profesinių žinių kūrimas ir dalijimasis jomis	Lyderystė
Praktikos keitimas	Atskaitingumas
Tikslas ir dėmesys	Gebėjimų ir paramos kūrimas
Santykiai	
Bendradarbiavimas	
Teiravimasis	



# Kai kurių profesinio mokymosi / bendruomenių tinklų pagrindinių bruožų santrauka

1. Dėmesys ir tikslas
2. Santykiai
3. Bendradarbiavimas
4. Teiravimasis
5. Lyderystė
6. Atskaitomybė
7. Gebėjimų ir paramos kūrimas

# Darbas grupėse: Mokymosi bendruomenės ir Lietuva

1. Kokia galėtų būti platesnių mokymosi bendruomenių kūrimo nauda?
2. Kaip galima planuoti ir plėsti dabartines mokymosi bendruomenes?
3. Kas gali padėti kurti veiksmingas platesnes mokymosi bendruomenes?
4. Kokie yra didžiausi iššūkiai kuriant platesnes mokymosi bendruomenes?
5. Kaip stebėtumėte, vertintumėte ir fiksuotumėte poveikį?

# Kur randame laiko?

Prieštaringas Dylano Williamso požiūris:

<https://youtu.be/tPmCGwM3gtw>

# Kitas internetinis seminaras

Laukiame jūsų paskutiniame šios temos internetiniame seminare.

Pirmadienį, sausio 9 d. 14.00 val. Lietuvos laiku.